

Pasaulinė vandens diena 2022

POŽEMINIS VANDUO: NEMATOMĄ PADARYTI MATOMU

Požeminis vanduo pasipildo tik tam tikrais metų laikotarpiais, bet imamas gali būti visus metus. Užtikrinus pakankamą požeminio vandens pasipildymą ir jo šaltinių apsaugą nuo taršos, šis vanduo galėtų būti naudojamas neribotą laiką.

Kodėl mums turėtų rūpėti požeminis vanduo?

- Požeminį vandenį naudojant neracionaliai, iš vandeningųjų sluoksnių jo išseikvosime daugiau, nei spėja susitelkti iš lietaus ir sniego. Privalome vandenį naudoti tvariai, subalansuodami žmonių ir planetos poreikius.

- Nekontrnuojant į požeminį vandenį patenkančių teršalų, vandenį užteršime taip, kad tinkamo vartojimui jo lauksime dešimtmečius ar net šimtmečius. Privalome apsaugoti požeminį vandenį nuo taršos, ribojant žalingas gamtai žmogaus veiklas.

Vanduo yra tvaraus vystymosi pagrindas ir yra labai svarbus socialiniam ir ekonominiam vystymuisi, pačiam žmogaus išlikimui. Tai gyvybiškai svarbu siekiant sumažinti pasaulinę ligų naštą ir pagerinti gyventojų sveikatą bei gerovę. Fizinis vandens pasaulis yra glaudžiai susijęs su socialiniu ir politiniu pasauliu, o vanduo dažnai yra pagrindinis veiksnys valdant tokias rizikas kaip badas, epidemijos, nelygybė ir politinis nestabilumas.

Kuo mes galime prisidėti?

Pagrindiniai požeminio vandens taršos šaltiniai yra pramonės objektai, žemės ūkis, komunaliniai ir buitiniai nutekamieji vandenys, sąvartynai. Daug problemų kelia užterštas gruntinis, negiliai slūgsantis vanduo urbanizuotose teritorijose, kuriose gyventojai neprisijungę prie centralizuotų nuotekų tvarkymo tinklų. Juk kenksmingais mikroorganizmais vandenį gali užteršti ir netinkamai tvarkomos nuotekos.

Siekdama, kad visi alytiškiai turėtų galimybę vartoti saugų ir kokybišką geriamąjį vandenį, bei nuotekas tvarkyti taip, kad nebūtų teršiama gamta, bendrovė „Dzūkijos vandenys“ jau yra sudariusi sąlygas tiek prie centralizuotų geriamojo vandens tinklų, tiek prie nuotekų tvarkymo sistemos prisijungti apie 99 procentams alytiškių.

Visi norime gyventi švarioje aplinkoje, todėl kiekvienas privalome galvoti, kaip elgiamės su nuotekomis, tai yra, ar teisingai jas tvarkome. Individualiai nuotekas tvarkantiems gyventojams privalu turėti vietinius nuotekų tvarkymo įrenginius, arba nuotekų rezervuarus, septiko šulinius, kuriuos būtina reguliariai valyti.

Nors vanduo užima daugiau kaip 70 proc. žemės paviršiaus, iš jų net 98 proc. vandens yra per daug druskingas, kad būtų galima jį vartoti. Gėlas vanduo sudaro vos 3 proc. viso planetos vandens, iš kurių beveik procento panaudoti negalima, nes jis užšalęs poliariniuose ledynuose. Taigi, vos 2 proc. ...

UAB „Dzūkijos vandenys“ Pasaulinės vandens dienos proga visus ragina būti draugiškais aplinkai, „pamatyti nematomą“ požeminį vandenį – vieną iš esminių mūsų išlikimo sąlygų, jį tausoti bei išsaugoti rytojui.

Kovo 22 d. – Pasaulinė vandens diena

Kovo 22 diena nuo 1993 m. minima kaip Pasaulinė vandens diena. Šią dieną inicijavo Jungtinės Tautos. Lietuvoje Pasaulinė vandens diena minima nuo 2000-ųjų.

Pasaulinės vandens dienos tikslas yra atkreipti viso pasaulio žmonių dėmesį į tai, kad kiekvienas esame atsakingi už šią gyvybiškai svarbią gamtos dovaną – vandenį. Privalome žinoti, jog apie 2 milijardus žmonių šiuo metu gyvena be prieigos prie saugaus vandens, ir imtis veiksmų, siekiant vieno iš darnaus vystymosi tikslų, t. y., geriamojo vandens ir tinkamos sanitarijos užtikrinimo visiems pasaulio žmonėms iki 2030 m.

Kasmet Jungtinės Tautos skelbia metų temą, šiais metais tai: „Požeminis vanduo: nematomą padaryti matomu“.

Pagrindinė šios temos žinia yra ta, kad, nors požeminio vandens ir nematome, privalome nuolat prisiminti jo neįkainiojamą vertę. Kaip niekad svarbus tampa požeminio vandens stebėjimas, apsauga ir tvarus naudojimas. Tik taip žmonija turės galimybę išgyventi ir prisitaikyti prie klimato kaitos, bei patenkinti augančio gyventojų skaičiaus poreikius.

Kas yra požeminis vanduo?

Požeminis vanduo tai vanduo, randamas po žeme, vandeninguosiuose sluoksniuose. Skirtingai nei kiti gamtos ištekliai ar naudingosios iškasenos, požeminis vanduo yra paplitęs visame pasaulyje.

Tačiau galimybės jį naudoti labai skiriasi ir priklauso nuo vietos klimato sąlygų – klimato ir vandeningųjų sluoksnių (uolienos, smėlingi sluoksniai ir pan., kurių porose kaupiasi vanduo) paplitimo.